

Kooperatif tarafından ortakları adına düzenlenen kefalet senedi sigortalarının BSMV'ye tabi olup olmadığı hk.

Belge türü	Özelge
Kanun	GİDER VERGİLERİ KANUNU
Özelge no	66813766-180[1163-2021/1]-210881
Tarih	29.06.2021

T.C.

GELİR İDARESİ BAŞKANLIĞI

İzmir Vergi Dairesi Başkanlığı

Gelir Kanunları Gelir Vergileri Grup Müdürlüğü

Sayı : E-66813766-180[1163-2021/1]-210881

29.06.2021

Konu : Kooperatif tarafından ortakları adına düzenlenen kefalet senedi sigortalarının BSMV'ye tabi olup olmadığı hk.

...

İlgi : ... tarihli özelge talep formunuz.

İlgide kayıtlı özelge talep formunuzda, Kooperatifinizin sigortacılık faaliyetinde bulunduğu ve sadece kooperatif ortaklarıyla işlem yaptığı, ortaklar için düzenlenen sigorta poliçelerinden bir tanesinin kefalet senedi sigortası olduğu, söz konusu poliçelerin ortakların birtakım risk ve borçlarına Kooperatifiniz tarafından kefalet edilmesi anlamını taşıdığı belirtilerek, bu poliçelerin 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 93 üncü maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendi uyarınca banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisna olup olmadığı hususunda Başkanlığımız görüşü sorulmaktadır.

6802 sayılı Gider Vergileri Kanununun 28 inci maddesinde, "Banka ve sigorta şirketlerinin 10/6/1985 tarihli ve 3226 sayılı Finansal Kiralama Kanununa göre yaptıkları işlemler hariç olmak üzere, her ne şekilde olursa olsun yapmış oldukları bütün muameleler dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar banka ve sigorta muameleleri vergisine tabidir.

Bankerlerin yapmış oldukları banka muamele ve hizmetleri dolayısıyla kendi lehlerine her ne nam ile olursa olsun nakden veya hesaben aldıkları paralar (kendileri veya başkaları hesabına menkul kıymet alıp satmayı, alım - satıma tavassut etmeyi veya alıp sattıkları menkul kıymet karşılığı borçları ödemeyi taahhüt etmeyi meslek haline getirenlerin bu faaliyetleri dolayısıyla lehlerine kalan paralar ile mevduat faizi vermek veya sair adlarla faiz ve benzeri menfaatler sağlamak üzere devamlı olarak para toplama işiyle uğraşanların topladıkları paralara sağladıkları gelir ve menfaatler üzerinden komisyon, ücret, hizmet karşılığı gibi adlarla aldıkları paralar dahil) da banka muameleleri vergisine tabidir.

90 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye göre ikraz işleriyle uğraşanlarla ikinci fıkrada belirtilen muamele ve hizmetlerden herhangi birini esas işgal konusu olarak yapanlar bu Kanunun uygulanmasında banker sayılırlar..." hükmü yer almaktadır.

Aynı Kanunun mükellefi belirleyen 30 uncu maddesinde ise BSMV'yi banka ve bankerlerle sigorta şirketlerinin ödeyeceği hükme bağlanmış bulunmaktadır.

Öte yandan, 1163 sayılı Kooperatifler Kanununun 93 üncü maddesinde, "1. Kooperatifler, kooperatif birlikleri, kooperatif merkez birlikleri ve Türkiye Milli Kooperatifler Birliği;

a) Birbirlerinden ve ortaklarından aldıkları faiz ve komüsyonlar ile ortaklarına kefalet etmeleri dolayısıyla bunlardan aldıkları paralar, banka ve Sigorta Muameleleri Vergisinden,

b) Her nevi defterlerin ve ana sözleşmelerin tasdiki ve açılış tasdiklerinde sayfalarının mühürlenmesi her nevi harçtan ve Damga Vergisinden,

c) Kiraya verilmediği veya irat getirmeyen bir cihete tahsis edilmediği müddetçe sahip oldukları gayrimenkul mallar üzerinden alınacak her türlü vergilerden,

d) Ortakların temlik edecekleri gayrimenkuller her türlü vergi ve harcından muaftır.

e) 13 üncü madde gereğince verilecek bildiri Damga Vergisine, diğer harç ve resimlere tabi değildir.

2. Gayrimenkullerin irtifak haklarının ve gayrimenkul mükellefiyetinin kooperatiflere, kooperatif birliklerine, kooperatif merkez birliklerine, Türkiye Milli Kooperatifler Birliğine sermaye konulması halinde bunlar Emlak Alım Vergisi Kanununun 9 uncu maddesindeki indirimli nispetten,

3. 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 199 sayılı Kanunla değişik 7 nci maddesinin 16 ncı bendindeki esaslar dahilinde Kurumlar Vergisi muaflığından,

Faydalanırlar.

4. Kooperatifler, kooperatif birlikleri ve kooperatifler merkez birlikleri faaliyete geçen üst kuruluşlara girmedikleri takdirde, bu maddenin 1 nolu fıkrasının (b) bendi ile 2 nolu fıkrasından gayri fıkralarında yazılı muaflıklardan istifade edemezler." hükmü yer almaktadır.

Öte yandan, Kefalet Sigortası Genel Şartlarında ayrıntıları düzenlenmiş olan kefalet sigortası ile poliçeyi düzenleyen, borçlunun poliçede tanımlanan borç yükümlülüğünü yerine getirememesi rizikosuna karşı, borçluya kefil olarak poliçede belirtilen lehdara teminat sağlamaktadır ve üstlendiği yükümlülük uyarınca ilgili lehdar veya lehdarlara ödeme yapmaktadır. Bu kapsamda, kooperatif şeklinde kurulan sigorta şirketlerinin kefalet senedi sigortası düzenlemek suretiyle ortaklarının borçlarına kefil olması mümkün bulunmaktadır.

Bu hükümlere göre; Kooperatifiniz tarafından ortaklarına düzenlenen kefalet senedi sigortaları nedeniyle lehe alınan paralar Kooperatifinizin faaliyete geçen üst kuruluşlara girmesi kaydıyla BSMV'den istisnadır.

Bilgi edinilmesini rica ederim.

Bu metin Mevzuat Bankası (mevzuat.vergibulustayi.com) aracılığıyla gib.gov.tr arşivinden alınmıştır. Resmî işlemlerde Resmî Gazete metni esastır. — 18.09.2026